

rup har udbetalt til Statsbanerne et Beløb af 4,900 Kr., og at Anstalterne, saaledes antager jeg, at Skrivelsen skal læses, i Forøning med Vejle Byraad have anlagt en Stationsvej med en Udgift af ca. 10,000 Kr., altsaa i alt 15,000 Kr. Men hvad har man projekteret denne Udgift til? Det vil man kunne finde, hvis man slaar op i Udvalgsbetænkningen. Man vil der se, at denne Udgift, som nu er bleven 15,000 Kr., blev projekteret til 5,500. Endelig vil jeg blot henlede Opmærksomheden paa, at det nu viser sig i Skrivelsen, at man til Montering af Anstalterne maa benytte 70,000 Kr., medens i det Overslag, som er sendt til Udvalget, var Montering sat til 50,000 Kr.

Hvorledes skulle vi nu forklare disse Forhold? Hvorledes kan det være, at et stort Byggeforetagende er blevet planlagt i den Grad umuligt, at der har kunnet fremkomme saadanne Misforhold som dette, at det er blevet planlagt saa umuligt, at vi, uagtet vi endnu ikke have faaet fuld Klarhed over Forholdene, maa sige, at Ministerens kategorisk afgivne Erklæring i Folketinget har vist sig at være værdiløs, at Lovens Forudsætninger ere brudte, idet man har undladt at bygge Ting, som vare projekterede i Loven, og endelig, at vi have et foreløbigt Underskud paa ca. $\frac{1}{3}$ Million? Hvorledes kan man forklare sig dette? Ja, det er naturligvis meget vanskeligt helt at udtømme, men noget Bidrag til en mulig Forklaring er jeg dog ved Hjælp af de foreliggende Dokumenter i Stand til at give. Det vil nemlig ses, at i en Skrivelse, som er tilsendt Finansudvalget, skriver Anstaltsdirektionen følgende: „Til Grund for sit Budget havde den (Direktionen) imidlertid kunnet lægge de Planer og kulatoriske Overslag, der vare udarbejdede til Kommissionen af den 15de September 1888.“ Altsaa, mine Herrer, tænk Dem denne Administration. I 1898 kommer man og byder Rigsdagen et stort Byggeforetagende og har ikke sikker Grund under Fødderne, men henviser nu til nogle Planer, som vare lavede til en Kommission af 1888, der er ingen i Udvalget, der har vidst noget om den Ting, at man i 1898 byder os et Byggeforetagende, der „kunde have hvilet“ paa Beregninger fra 1888. Det have vi ganske vist ikke vidst noget om, og det er sikkert noget af det stejleste, som en Minister nogen Sinde har budt en Rigsdag. Jeg skal tillade mig at stille et tredje Spørgsmaal til den højtærede Minister. Har han, da han fremlagde Forslaget, været vidende om, at man kunde tænke

sig at bygge paa Beregninger af en 10 Aar gammel Kommission? Har han vidst dette og alligevel fremsat Lovforslaget, maa jeg sige, at han har handlet letsindigt. Og hvis han ikke har vidst dette, ja, saa kunde det være meget interessant at faa Klarhed over, hvorledes den højtærede Minister saa paa Anstalternes Direktion. Jeg skal dernæst tillade mig at fremhæve et andet Forhold, der ogsaa er oplyst i de til Finansudvalget sendte Aktstykker. Der staar der: „Man mente at kunne komme igennem med det søgte Beløb af 1,250,000 Kr. eller 2,500 Kr. pr. Plads, uagtet det vel var Direktionen bekendt, at det nyeste danske Stats-Anlæg paa tilsvarende Virkeomraade, Sindssygeanstalten i Middelfart, havde medført en Udgift paa 4,800 Kr. pr. Plads.“ Saaledes skriver man til et Finansudvalg, naar man vil have Finansudvalget til at dække et Underskud; men hvorledes skriver man til Rigsdagen, naar man vil have den til at bevilge et Beløb til Anstaltens Bygninger? Det vil kunne findes i det vedkommende Udvalgs Betænkning; der skriver man *noget mere*, nemlig følgende: „Til Sammenligning kan anføres, at de 3 norske Aandsvageanstalter have kostet 23—2700 Kr. pr. Plads, og Ebberødgaard har kostet ca. 2,500.“ Naar Lovforslaget skal gennemføres, anfører man, at Byggeforetagendet pr. Plads kan ansættes til de samme 2,500 Kr., som det har kostet paa Ebberødgaard, og omtrent det samme, som det har kostet at opføre de 3 nævnte norske Anstalter. Det saa jo meget pænt ud. Men da vi her vidste, hvad det ærede Medlem for Frederiksborg Amts 3die Valgkreds (Dinsen) allerede har fremhævet, at Ebberødgaard var bygget ganske unødvendig kostbar, nedsatte vi Beløbet og følte os alligevel paa den sikre Side. Nu, da man vil have Finansudvalget og Rigsdagen til at dække et Underskud, fortæller man os ikke, hvad de norske Aandsvageanstalter eller Ebberødgaard have kostet, men alene, at det paa Middelfart Sindssygeanstalt har kostet 4,800 Kr. pr. Plads, hvilket aldeles ikke vedrører dette Forhold. Det er et nyt Bevis for, at man maa se med Kritik paa de Skrivelser, der komme fra de Kellerske Anstalters Direktion. Jeg skal endvidere til mulig Forklaring af, hvorledes dette betydelige Underskud allerede er fremkommet, henviser til en Udtalelse af den højtærede Minister i Rigsdagstidenden 1897—98, Sp. 4685. Det er en ganske interessant Udtalelse. Ministeren sagde den Gang: „I øvrigt maa jeg sige, at jeg har haft nogen